

wiadomości PKN

• N O R M A L I Z A C J A •

3/2012

Normalizacja w elektronice półprzewodnikowej

W numerze:

- spotkanie przedstawicieli jednostek normalizacyjnych krajów Unii Celnej, Kirgistanu i Polski

WYDAWCA
POLSKI KOMITET NORMALIZACYJNY
www.pkn.pl

SPIS TREŚCI

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor odpowiedzialna:

Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62

Redaktor:

Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60

Redaktor strony internetowej:

Marta Hejduk (stale współpracuje)

- tel. 22 556 77 09

Skład:

Oskar Sztajer (stale współpracuje)

- tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny

ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa

Artykuły publikowane w miesięczniku

„Wiadomości PKN” są chronione

prawami autorskimi. Ich kopiowanie

i rozpowszechnianie (w całości lub

części) wymaga zgody wydawcy,

a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku

„Wiadomości PKN” przedstawiają

punkt widzenia autorów i nie zawsze

są tożsame z poglądami wydawcy.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności

za treść ogłoszeń.

© Copyright by

Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia © Fotolia.com

OD REDAKCJI 2

Z ŻYCIA PKN 3

Spotkanie przedstawicieli jednostek normalizacyjnych z krajów Unii Celnej, Kirgistanu i Polski 3

Porozumienie o współpracy PKN z MGiPA Kirgistanu 6

Szkolny konkurs wiedzy o działalności normalizacyjnej 7

Certyfikacja PKN - J.S. 9

Znak PN - znakiem konsumenta - Sławomir Wilczyński 10

SEKTORY PKN 12

Inauguracyjne posiedzenia Rad Sektorowych w PKN - B.K. 12

Z PRAC NORMALIZACYJNYCH 16

Normalizacja krajowa w dziedzinie elektroniki półprzewodnikowej 16

- Jerzy Mirowski

Z ŻYCIA KT 19

Co nowego w KT w styczniu 2012 r. 19

Szanowni Czytelnicy

Bieżący numer w znacznej mierze poświęcony został wydarzeniom, w których uczestniczył bądź był ich organizatorem Polski Komitet Normalizacyjny.

Proszę zwrócić uwagę przede wszystkim na publikację pt. „Spotkanie przedstawicieli jednostek normalizacyjnych z krajów Unii Celnej, Kirgistanu i Polski”. Spotkanie to służące wymianie poglądów nt. współpracy w zakresie prac normalizacyjnych odbyło się w siedzibie PKN na przełomie lutego i marca br. Współpraca między obu regionami nie jest łatwa, ponieważ Polska i kraje Unii Celnej są podporządkowane różnym systemom normalizacyjnym i oceny zgodności. W związku z tym - co zgodnie podkreślali wszyscy uczestnicy spotkania - potrzebna jest koordynacja działań dotyczących programów harmonizacji norm pomiędzy krajami UE i WNP. Bez takich działań koordynacyjnych z obu stron, Normy Europejskie i te przyjmowane na terenie UC nie będą spójne, co może mieć negatywny wpływ na poziom wzajemnej wymiany handlowej i współpracy gospodarczej. Tak więc normy okazały się użytecznym narzędziem realizacji polityki gospodarczej państwa. Ministerstwo Gospodarki już wyraziło podziękowanie PKN za zorganizowanie spotkania oraz zadeklarowało gotowość wsparcia kolejnych takich inicjatyw.

Zapraszamy do lektury wszystkich artykułów bieżącego numeru oraz dzielenia się swoimi opiniami i uwagami pod adresem redakcja@pkn.pl

Spotkanie przedstawicieli jednostek normalizacyjnych z krajów Unii Celnej, Kirgistanu i Polski

W dniach 28.02. - 02.03 2012 r. w siedzibie Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w Warszawie odbyło się spotkanie przedstawicieli jednostek normalizacyjnych krajów Unii Celnej (Białoruś, Kazachstan, Federacja Rosyjska), Kirgistanu (który aspiruje do Unii Celnej) i Polski.

Spotkanie służyło wymianie poglądów i omówieniu kwestii dotyczących określenia form możliwej, przyszłej współpracy między PKN a jednostkami normalizacyjnymi z krajów Unii Celnej i Kirgistanu w kontekście postępującej integracji gospodarczej w obszarze Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP) oraz nowej legislacji europejskiej dotyczącej normalizacji.

W spotkaniu udział wzięli szefowie jednostek normalizacyjnych i certyfikujących z Białorusi, Kazachstanu, Rosji, Kirgistanu i Polski. Obecni byli również: członek Kolegium Eurazjatyckiej Komisji Gospodarczej (EKG) do spraw przepisów technicznych w randze ministra, przedstawiciele PCBC i Ministerstwa Gospodarki oraz władze PKN.

Spotkanie robocze

Prezes PKN powitał gości oraz podziękował im za przybycie. Wskazał, że spotkanie normalizatorów

z krajów Unii Celnej, Kirgistanu i Polski stwarza unikatową możliwość rozważenia form przyszłej współpracy. W jego opinii taka współpraca jest bardzo ważna, ponieważ PKN należy do europejskiego systemu normalizacji, podczas gdy organizacje normalizacyjne z Unii Celnej i Kirgistanu reprezentują coraz mocniej integrujący się gospodarczo obszar WNP. Prezes PKN podkreślił, że choć Polska i kraje Unii Celnej są podporządkowane różnym systemom normalizacyjnym i oceny zgodności, to przede wszystkim są sąsiadami potężnymi wielowiekowymi więzami gospodarczymi, kulturowymi i społecznymi.

Na spotkaniu dyskutowano o możliwości wzajemnej współpracy w zakresie prac normalizacyjnych.

Spotkanie plenarne

Na wstępie **Walerij Koreszkow**, członek Kolegium (minister) Eurazjatyckiej Komisji Gospodarczej (EKG) do spraw przepisów technicznych omówił podstawy prawne i implikacje funkcjonowania systemu normalizacyjnego i oceny zgodności w Unii Celnej.

Następnie kierownicy jednostek normalizacyjnych z krajów Unii Celnej przedstawili prezentacje na temat działalności podległych im jednostek normalizacyjnych w ich krajach, a także oczekiwanego zakresu integracji gospodarczej w ramach WNP i przewidywanego wpływu normalizacji i oceny zgodności w krajach Unii Celnej na przebieg tej integracji. W trakcie spotkania poinformowali także, jak tworzony jest jeden spójny system normalizacyjny w krajach Unii Celnej.

W wystąpieniach wszyscy prelegenci zwracali uwagę na potrzebę koordynacji działań dotyczących programów harmonizacji norm pomiędzy krajami UE i WNP. W ich opinii istnieje ryzyko, że bez działań koordynacyjnych podejmowanych z obu stron Normy Europejskie i te przyjmowane na terenie Unii Celnej nie będą spójne, co może mieć negatywny wpływ na poziom wzajemnej wymiany handlowej i współpracy gospodarczej pomiędzy WNP a UE.

W. Koreszkow

Jako przykład takiej sytuacji podawano współpracę z Polską, która po wstąpieniu do Unii Europejskiej błyskawicznie zaadaptowała europejski system normalizacyjny (w tym europejskie przepisy techniczne), co wywołało określone trudności dla

eksporterów z krajów WNP (głównie dla przemysłu rosyjskiego).

Goście w swoich wystąpieniach kilkakrotnie podkreślali, że interesuje ich system nadzoru rynku przyjęty w krajach UE, ponieważ taki system będą wprowadzać w swoim obszarze celnym. System europejski mógłby posłużyć jako modelowy.

G. Elkin, T. Schweitzer, E. Bodio

Grigorij Elkin - prezes Federalnej Agencji ds. Regulacji Technicznych i Metrologii Federacji Rosyjskiej zwrócił także uwagę na podobieństwo problemów, jakie napotykają jednostki normalizacyjne krajów, które w niedalekiej przeszłości przeszły transformację z gospodarki centralnie planowanej do gospodarki rynkowej. We wszystkich tych krajach obserwuje się oczekiwanie na to, że jednostki normalizacyjne przejmą inicjatywę w zakresie opracowania norm, a to nie jest już ich obowiązkiem. Ten problem jest wspólny dla obu obszarów i może być przedmiotem wspólnych działań uświadamiających.

Na koniec spotkania, w imieniu Ministerstwa Gospodarki, głos zabarała **Elżbieta Bodio**. Podziękowała kierownictwu PKN za zorganizowanie spotkania oraz wszystkim prelegentom. Podkreśliła wagę, jaką resort gospodarki przywiązuje do współpracy ze wschodnimi partnerami Polski oraz zadeklarowała gotowość do wsparcia przez Ministerstwo Gospodarki takich inicjatyw.

Spotkanie w PCBC

Drugiego dnia spotkania goście z krajów Unii Celnej i Kirgistanu odwiedzili Polskie Centrum Badań i Certyfikacji. W trakcie wizyty odbyło się spotkanie z udziałem gości, przedstawicieli PKN oraz kadry

Uczestnicy spotkania

kierowniczej PCBC. W czasie spotkania wymieniono poglądy oraz przedyskutowano możliwości bezpośredniej współpracy pomiędzy PCBC a odpowiednimi jednostkami certyfikującymi z krajów Unii Celnej i Kirgistanu. Wszystkie strony podkreśliły potrzebę organizowania kolejnych tego typu spotkań oraz potrzebę włączenia do nich przedstawicieli organów zajmujących się akredytacją i nadzorem rynku.

W czasie wizyty w PCBC goście zostali także zapoznani z polskim systemem oceny zgodności i akre-

dytacji oraz z zakresem działalności i odpowiedzialności PCBC. Zwiedzili również wybrane laboratoria badawcze Centrum.

Z pewnością tegoroczne spotkanie normalizatorów z krajów Unii Celnej, Kirgistanu i Polski przyczyni się do współpracy tych regionów tradycyjnie powiązanych więzami gospodarczymi i kulturowymi.

red.

Porozumienie o współpracy PKN z MGiPA Kirgistanu

Dnia 2 marca 2012 roku w siedzibie PKN zawarto Porozumienie o współpracy w dziedzinie normalizacji między Polskim Komitetem Normalizacyjnym a Ministerstwem Gospodarki i Polityki Antymonopolowej Republiki Kirgistanu.

Ze strony Rzeczypospolitej Polskiej dokument podpisał Tomasz Schweitzer, Prezes PKN, a ze strony Republiki Kirgistanu - Oleg Pankratov, Wiceminister Gospodarki i Polityki Antymonopolowej.

W uroczystości podpisania wzięli udział ponadto: Alimbek Kurmanbaev, Dyrektor Centrum Normalizacji i Metrologii przy Ministerstwie Gospodarki i Polityki Antymonopolowej Republiki Kirgistanu; Elżbieta Bodio, Zastępca Dyrektora Departamentu Międzynarodowej Współpracy Dwustronnej Ministerstwa Gospodarki RP oraz przedstawiciele kadry kierowniczej PKN.

Strony zobowiązały się do współdziałania w zakresie harmonizacji norm krajowych z Normami Europejskimi i Międzynarodowymi w celu zmniejszenia barier technicznych w handlu i ułatwienia współpracy gospodarczej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kirgistanu.

W dokumencie określono m.in., że strony będą wzajemnie przekazywać sobie informacje o krajowych programach opracowywania norm, udostępniać katalogi norm krajowych oraz wymieniać doświadczenia w zakresie szkoleń i *know-how* w dziedzinie normalizacji. Ponadto będą organizować wspólne seminaria i sympozja normalizacyjne.

Porozumienie zostało zawarte na 5 lat.

Po podpisaniu dokumentu Prezes PKN stwierdził, że Porozumienie stwarza warunki dla umocnienia i pogłębienia współpracy technicznej i gospodarczej między obydwooma krajami i wyraził nadzieję, że przyniesie ono długotrwałe i pozytywne efekty dla obu organizacji.

Polski Komitet Normalizacyjny jest zainteresowany bezpośrednią współpracą i wymianą informacji ze wschodnimi partnerami Polski, w tym z krajami Azji Centralnej. Porozumienie między PKN a MGiPA Kirgistanu jest kolejną umową o współpracy w dziedzinie normalizacji, jaką PKN zawarł z krajem wchodzącym w skład EASC (Międzypaństwowa Rada ds. Normalizacji, Metrologii i Certyfikacji Wspólnoty Niepodległych Państw).

Od lewej stoją: A. Kurmanbaev, O. Pankratov, E. Bodio, T. Schweitzer, Z. Niechoda

Umowy pomiędzy PKN a organizacjami normalizacyjnymi z krajów członkowskich EASC promują wśród nich rozwiązania normalizacyjne przyjęte w Unii Europejskiej (system CEN-CENELEC), dzięki czemu ułatwią przedsiębiorstwom z obu regionów dostęp do rynków krajów partnerskich.

red.

Szkolny konkurs wiedzy o działalności normalizacyjnej

Od wielu lat PKN prowadzi działalność promocyjną i informacyjną dotyczącą systemu normalizacyjnego. Jednak wiedza w społeczeństwie nt. normalizacji jest ciągle niewystarczająca. W tej sytuacji duże znaczenie ma edukowanie w zakresie informacji, szczególnie jest to istotne w szkolnictwie zawodowym. Jak dotąd brak jest spójnego programu edukacji normalizacyjnej na poziomie szkół średnich. Stąd też na uwagę zasługują wszelkie lokalne inicjatywy podejmowane przez kierownictwo i pedagogów poszczególnych szkół lub ich zespołów.

Z inicjatywy dyrekcji Zespołu Szkół Zawodowych w Sokółowie Małopolskim od dwóch lat organizowany jest Szkolny konkurs wiedzy o działalności normalizacyjnej. 21.02.2012 r. odbyła się druga edycja konkursu. Konkurs został zorganizowany przez Annę Kolano oraz Renatę Woś - nauczycielki przedmiotów zawodowo-ekonomicznych. W konkursie wzięło udział 23 uczniów z klasy III Technikum Handlowego oraz z IV klasy Technikum Ekonomicznego.

Główne cele konkursu określili organizatorzy, którzy uznali, że najważniejsze tematy warte popularyzacji to:

- podstawowe zagadnienia normalizacji,
- zadania Polskiego Komitetu Normalizacyjnego,
- znaczenie Polskich Norm w gospodarce rynkowej.

Konkurs rozszerzył wiedzę młodzieży z zakresu normalizacji i działalności PKN.

W konkursie przyznano 3 pierwsze miejsca i 3 wyróżnienia :

I miejsce - Renata Walicka

II miejsce - Iwona Sudół

III miejsce - Joanna Kraska

Wyróżnienia - Maria Sala, Agnieszka Stec, Magdalena Nawara

Uroczyste rozdanie nagród, przygotowanych przez PKN, odbyło się 23 lutego 2012 r. z udziałem przedstawicieli Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. W trakcie uroczystości zgromadzona młodzież wysłuchała wykładu przedstawiciela PKN na temat historii i zasad normalizacji.

Tego rodzaju konkursy i inne inicjatywy edukacyjne warto organizować także w innych szkołach zawodowych w całym kraju.

Laureaci, przedstawiciele PKN-u oraz organizatorzy konkursu

Wiadomości wdrażane w procesie kształcenia, umiejętność korzystania z Polskich Norm przełożą się na rozwój świadomości przyszłych techników i inżynierów, przedsiębiorców i pracowników. Polska kadra techniczna powinna znać podstawy systemu normalizacyjnego, powinna cenić Polskie Normy. To jest niezbędne w sprawnie funkcjonującej gospodarce narodowej oraz w handlu międzynarodowym.

red.

„Wyroby spełniające wymagania Polskich Norm oznaczane są na zasadzie dobrowolności Znakiem Zgodności z Polską Normą pod warunkiem uzyskania certyfikatu zgodności upoważniającego do takiego oznaczenia. Wyłączne prawo do wyrażenia zgody na oznaczenie wyrobu znakiem zgodności z Polską Normą przysługuje krajowej jednostce normalizacyjnej.” (USTAWA z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji; DzU nr 169 z 2002 r.)

Certyfikacja PKN

Polski Komitet Normalizacyjny jako właściciel praw autorskich do norm jest jedyną organizacją w Polsce mającą uprawnienia do nadawania Znak Zgodności z PN w zakresie wszystkich norm wchodzących do zbioru PN. Inne jednostki (upoważnione przez Prezesa PKN) mogą przeprowadzać certyfikację tylko w obszarze norm, na które mają akredytację. PKN jest więc również partnerem dla innych na rynku certyfikacji.

Rada ds. Certyfikacji Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

Rada ds. Certyfikacji została powołana w celu nadzorowania i oceny działalności PKN związanej z certyfikacją systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji i systemów zarządzania jakością oraz zapewnienia bezstronności PKN. Do zadań i kompetencji Członków Rady należą m.in.: udział w opracowywaniu polityki dotyczącej bezstronności działalności PKN w zakresie certyfikacji; przeciwdziałanie tendencjom zagrażającym obiektywizmowi procesu certyfikacyjnego; doradzanie w sprawach wpływających na zaufanie do certyfikacji oraz opracowywanie i wydawanie opinii wspomagających podjęcie decyzji o przyznaniu certyfikatu PN.

Zgodnie z regulaminem w skład Rady wchodzi przynajmniej 3 osoby spoza PKN oraz pracownik PKN pełniący funkcję Sekretarza Rady, na czele Rady stoi Przewodniczący.

Rada ds. Certyfikacji PKN:

Przewodnicząca:

- Monika Sidor - Technology Security Governance Officer Polska Telefonia Cyfrowa SA

Członkowie:

- Andrzej Ruciński - Wiceprezes Zarządu ds. Technologicznych UNIZETO
- Marcin Rojszczak - Wiceprezes Zarządu PBSG Sp. z o.o.
- Artur Krystosik - Członek Zarządu ENIGMA Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o

I Posiedzenie Rady ds. Certyfikacji

15 lutego 2012 roku w siedzibie PKN odbyło się pierwsze inauguracyjne posiedzenie Rady ds. Certyfikacji. W spotkaniu wzięli udział nowo powołani członkowie Rady, kadra kierownicza Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Spotkanie poprowadził Tomasz Schweitzer, Prezes PKN.

Podczas posiedzenia głos zabrali: Jolanta Kochańska (Zastępca Prezesa PKN ds. Normalizacji) oraz Jerzy Krawiec (Zastępca Prezesa PKN ds. Informatyzacji i Logistyki). W swoich wypowiedziach omówili m.in. zagadnienia dot. roli normalizacji w procesie certyfikacji oraz działania PKN związane z certyfikacją SZBI na uczelniach wyższych.

Jolanta Kochańska stwierdziła, że normy ujednolicią terminologię, a wymagania w nich podane odnoszą się nie tylko do produktów lub usług, ale również do osób, które prowadzą certyfikację. Ponadto poinformowała zebranych, że oprócz norm PKN publikuje również przewodniki dotyczące sposobu wdrażania wymagań norm związanych z certyfikacją.

Jerzy Krawiec zwięźle przedstawił działalność PKN w zakresie certyfikacji SZBI na uczelniach. Stwierdził, że powodem wdrożenia Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w PKN była m.in. konieczność ochrony praw autorskich do norm. Ponadto ze względu na zasady polityki edukacyjnej (zgodnie z którymi uczelnie wyższe po wprowadzeniu zajęć z normalizacji do programu nauczania otrzymują bezpłatny dostęp do norm w wersji elektronicznej) PKN wymaga od uczelni wyższych wdrożenia SZBI, poświadczonego świadectwem potwierdzenia strony drugiej bądź cer-

Od lewej stoją: M. Rojszczak, T. Schweitzer, M. Sidor, A. Ruciński, A. Stankowska, A. Krystosik

tyfikatem zgodności strony trzeciej. Dotychczas PKN przeprowadził 9 auditów strony drugiej w szkołach wyższych.

Dyrektor Wydziału Certyfikacji natomiast podkreśliła, że celem strategicznym PKN jest zbudowanie silnego krajowego znaku zgodności na wzór niemieckiego DIN Geprüft czy też francuskiego NF. PKN jako krajowa jednostka normalizacyjna będąca członkiem CEN/CENELEC oraz posiadająca wyłączność do udzielania sublicencji na stosowanie znaku KEYMARK, przewiduje zawieranie dwustronnych porozumień z innymi

krajowymi jednostkami normalizacyjnymi o wzajemnym uznawaniu krajowych znaków oceny zgodności. Stwierdziła, że Znak PN umieszczony na wyrobie jest gwarancją, że został przeprowadzony proces oceny wyrobu na zgodność z właściwą Polską Normą (lub normami) i fakt ten jest potwierdzony certyfikatem, który określa jakość wyrobu.

Na posiedzeniu podjęto dwie uchwały: zatwierdzono Politykę bezstronności PKN oraz wybrano Monikę Sidor na przewodniczącą Rady ds. Certyfikacji na kadencję 2011- 2014.

Działalność Rady ds. Certyfikacji dopiero się rozpoczyna, jest to niewątpliwie kolejny krok służący zintensyfikowaniu aktywności certyfikacyjnej PKN.

J.S.

Znak **PN** - znakiem konsumenta

Certyfikację dobrowolną stosuje się powszechnie w celu ochrony interesów i praw konsumentów w przypadku wyrobów, których ocena zgodności nie została objęta prawem zarówno unijnym, jak i państwa członkowskiego UE. Opiera się ona na założeniu, że oceny zgodności wyrobu dokonuje zawsze strona trzecia - jednostka certyfikująca. Potwierdzeniem certyfikacji dobrowolnej wyrobu jest umieszczenie na nim znaku certyfikacyjnego. Znak certyfikacyjny jest zastrzeżonym znakiem, przyznawanym i stosowanym zgodnie z zasadami ustalonymi przez jego właściciela.

Polski Komitet Normalizacyjny na podstawie art. 7 ustawy o normalizacji z dnia 12 września 2002 r. oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. jest właścicielem i jednostką prowadzącą oraz nadzorującą dobrowolny system certyfikacji wy-

robów na zgodność z Polską Normą i oznaczania ich Znakiem Zgodności z Polską Normą.

Umieszczenie Znaku PN na wyrobie oznacza, że jest on zgodny z wymaganiami określonymi w Polskiej Normie (lub Polskich Normach).

Znak PN ma istotne znaczenie w dobrowolnym systemie oceny zgodności wyrobów. Daje większą pewność co do jakości oraz gwarancję, że zarówno wyrób, jak i proces jego wytwarzania są okresowo badane i **nadzorowane** przez niezależną stronę trzecią - właściciela Znak PN. Oznaczenie wyrobu Znakiem PN jest więc bardziej wiarygodne dla odbiorcy od deklaracji zgodności wystawionej przez producenta wyłącznie na jego odpowiedzialność.

Znak PN stanowi często jedyny sposób potwierdzenia jakości wyrobu na poziomie wyznaczonym przez odpowiednią normę (normy).

Dla kontrahenta zagranicznego certyfikat PN i Znak PN poświadczające zgodność z normą PN-EN, PN-ISO lub PN-IEC może być potwierdzeniem zgodności wyrobu z odpowiednią normą EN, ISO lub IEC i jej wszystkimi wdrożeniami w innych krajach UE (np. DIN EN; NF ISO; BS IEC; UNI EN itd.).

Oznakowanie CE a Znak PN

W obszarze obowiązkowej oceny zgodności, w przypadku gdy wymagania zasadnicze dyrektyw nie obejmują pełnej funkcjonalności lub wszystkich cech wyrobu ważnych dla odbiorcy, Znak PN umieszczony obok oznakowania CE informuje odbiorcę o tym, że są spełnione i potwierdzone dodatkowe wymagania określone w odpowiedniej normie.

Błędem a czasem wręcz manipulacją jest stwierdzenie, że oznakowanie CE potwierdza jakość wyrobu. Informuje ono bowiem wyłącznie o tym, że istnieje prawdopodobieństwo dokonania oceny zgodności wyrobu z wymaganiami zasadniczymi dyrektyw, które jego dotyczą, bez informacji, kto tego dokonał i czy w ocenie tej brała udział strona trzecia. Weryfikacji oznakowania CE może dokonać tylko organ nadzoru rynku z inicjatywy własnej lub w wyniku powiadomienia.

W przypadku certyfikacji dobrowolnej na Znak PN udział strony trzeciej jest zawsze obligatoryjny. Nadzór nad certyfikatem PN i wyrobem oznaczonym Znakiem PN jest prowadzony przez PKN w sposób określony odpowiednią umową o nadzorze.

W całym tekście słowo „wyrób” rozumie się w znaczeniu zgodnym z podanym w p. 3.4.2. normy PN-EN ISO 9000:2006, czyli wyrobem nazywamy wynik procesu (p. 3.4.1) i może nim być: usługa, wytwór intelektualny, przedmiot materialny lub materiał przetworzony.

ZNAK ZGODNOŚCI Z POLSKĄ NORMĄ

JAKOŚĆ - BEZPIECZEŃSTWO - ZAUFANIE

Znak PN - korzyści dla konsumentów i producentów

Dzięki poddaniu się przez producenta wyrobu procedurze związanej z uzyskaniem certyfikatu PN i oznaczeniu wyrobu Znakiem PN, użytkownicy i konsumenci zyskują możliwość podejmowania lepszych decyzji dotyczących wyboru spośród podobnych lub identycznych wyrobów znajdujących się na rynku. Producenci natomiast zdobywają przewagę marketingową nad konkurentami nieposiadającymi certyfikatu PN i wyrobów opatrzonych Znakiem PN.

Dla konsumenta Znak PN jest gwarancją **jakości i bezpieczeństwa** oraz wyrazem **zaufania** do wyrobu i jego producenta.

Sławomir Wilczyński
główny specjalista Wydziału Certyfikacji PKN

Inauguracyjne posiedzenia Rad Sektorowych

Sektor Żywności, Rolnictwa i Leśnictwa

Inauguracyjne posiedzenie Rady Sektorowej Sektora Żywności, Rolnictwa i Leśnictwa (SRZ) odbyło się 11 stycznia 2012 r. W posiedzeniu udział wzięło 11 przewodniczących KT (na 20 Komitetów Technicznych współpracujących z SRZ). Przewodniczącą Rady Sektorowej SRZ została dr inż. **Sylwia Skąpska** - Przewodnicząca KT 38 ds. Przetworów Owocowych i Warzywnych, reprezentująca Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w KT.

Kierownik Sektora Żywności, Rolnictwa i Leśnictwa - Pani Teresa Sosnowska omówiła zakres działalności Sektora. Przedstawiła między innymi podział tematyki na poniższe dziedziny:

- Zagadnienia ogólne dotyczące rolnictwa i żywności;
- Żywność;
- Skrobia i produkty pochodne;
- Używki;
- Biotechnologia;
- Rolnictwo;
- Leśnictwo.

Kierownik SRZ zwróciła szczególną uwagę na tematykę, którą będzie zajmowała się Rada Sektorowa SRZ. Jest to tematyka nieobjęta działalnością komitetów technicznych i komitetów zadaniowych. W jej skład wchodzi:

- Z zakresu Działu Żywności: Cukier, cukiernictwo i ciastkarstwo; Napoje bezalkoholowe; Wyroby garmażeryjne;

Produkty drobiarskie.

- Z zakresu Działu Używek: Piwowarstwo; Winiarstwo.

Rada Sektorowa SRZ po przeanalizowaniu zakresów działań, nawiązując do wypowiedzi Pani Kierownik odnośnie do rezolucji CEN/BT C104/2011 i ewentualnego powołania Komitetu Projektowego z zakresu ziarna kakaowego i proszku kakaowego, zaproponowała rozpatrzenie możliwości włączenia niniejszej tematyki do *KT 229 ds. Kawy i Herbaty* (Dział Używek). Uzasadniła, że jest to zgodne z zasadami towaroznawstwa, gdzie kakao jest uznawane jako używka.

Skutkiem tych działań jest zmiana nazwy i zakresu tematycznego *KT 229*. Nowa nazwa Komitetu brzmi: *KT 229 ds. Kawy, Herbaty i Kakao*.

Jego zakres tematyczny został rozszerzony o tematykę dot. ziarna kakao i proszku kakaowego. Ponadto rozpoczęto współpracę regionalną z nowo powstałym CEN/TC 415 Komitetem Projektowym - *Kakao identyfikowalne i utrzymujące stałe parametry*.

Sektor Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych

16 stycznia 2012 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Sektorowej Sektora Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych (SBD). Spotkanie prowadził Janusz Opiłka, kierownik SBD, który jest również sekretarzem Rady. W wyniku głosowania Prze-

wodniczącym Rady Sektorowej SBD został **Roman Gajownik**, Przewodniczący *KT 252 ds. Projektowania Konstrukcji Murowych*.

Na posiedzeniu dyskutowano głównie o problemach związanych z finansowaniem prac normalizacyjnych oraz o normach wycofanych.

Nowo wybrany przewodniczący RS podkreślił, że budownictwo jest obszarem powszechnego bezpieczeństwa, a dostępność norm w języku polskim jest niezbędna. Istotną zatem sprawą jest kwestia pozyskiwania środków na tłumaczenia norm, nie tylko zharmonizowanych, ale z całego zakresu budownictwa. Poruszono również problem opracowania załączników krajowych do Eurokodów oraz licznych i obszernych poprawek do nich. Jednak nie ma podmiotów zainteresowanych finansowaniem prac i opracowywaniem załączników krajowych.

Mając na uwadze, że celem PKN nie jest tłumaczenie norm lecz organizowanie systemu normalizacyjnego i stworzenie infrastruktury, aby polscy eksperci mieli możliwość brania udziału w pracach CEN zebrani zgłosili wnioski o pomoc w zorganizowaniu wspólnego spotkania - władz PKN, kierownictwa Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (innych ministerstw) i przedstawicieli RS. Wszyscy zgromadzeni zgodzili się, że trzeba znaleźć platformę porozumienia w celu organizo-

wania źródeł finansowania prac normalizacyjnych.

Poruszono sprawę wycofywania norm w momencie wprowadzania nowej wersji, co skutkuje brakiem okresów przejściowych. W procesie wprowadzania wyrobów na rynek na podstawie *Ustawy o wyrobach budowlanych* nie mogą być wykorzystane (jako dokumenty odniesienia) normy mające status normy wycofanej. Rodzi to spore problemy przy obowiązkowej certyfikacji.

Podkreślono, że system normalizacyjny musi być jednakowy i klarowny dla wszystkich branż, zmiany mogą więc dokonać się jedynie poprzez nowelizację ww. ustawy.

Zgłaszano problem obszernych i zróżnicowanych zakresów niektórych KT, do których zgłosiło się wielu reprezentantów. Utrudnia to uzyskanie konsensu. Poruszono też sprawę przyjmowania do komitetów wszystkich chętnych podmiotów, mimo iż niektórzy reprezentanci w KT i eksperci w TC reprezentują interesy konkretnych firm - co jest niezgodne z interesem społecznym. W takiej sytuacji istnieją możliwości podzielenia KT, powołania podkomitetów czy wprowadzenie „głosu wstrzymującego”. Te środki powinny „uzdrowić” sytuację.

W podsumowaniu dyskusji padło stwierdzenie, że działalność KT branży budowlanej jest powiązana z gospodarką. W tej sytuacji przygotowanie planu działania (biznesplanu) KT może zainspirować firmy budowlane do przeznaczenia środków finansowych na cele normalizacyjne.

Na zakończenie spotkania J. Opitka przedstawił dwie prezentacje: pierwsza dotyczyła za-

dań Rady Sektorowej, druga była informacją o zakresie i pracach Sektora z podziałem na KT oraz odpowiadające im komitety europejskie CEN/TC i międzynarodowe ISO/TC.

Sektor Zdrowia, Środowiska i Medycyny

23 stycznia 2012 r. odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady Sektorowej Sektora Zdrowia, Środowiska i Medycyny (SZŚ).

Rada Sektorowa SZŚ skupia przewodniczących komitetów technicznych, które zajmują się głównie normalizacją metod badań, a w ich składzie są szeroko reprezentowane jednostki naukowe. W dyskusji poruszano m.in. problemy finansowania działalności normalizacyjnej, w tym uczestnictwa ekspertów we współpracy międzynarodowej, szczególnie w przypadku członkostwa w KT instytucji naukowo-badawczych.

Przewodniczącym Rady Sektorowej został **Andrzej Karczewicz** - przewodniczący KT 247 i 283.

Rada Sektorowa podjęła uchwałę o celowości powołania nowego Komitetu Zadaniowego, który byłby komitetem lustrzanym dla CEN/TC 403 *Project Committee - Aesthetic surgery services*.

W ślad za tą uchwałą sektor SZŚ podjął działania w celu powołania KZ. Umieszczono ogłoszenie na stronie www.pkn.pl i rozesłano pisma do potencjalnie zainteresowanych podmiotów. Inicjatywa spotkała się z dużym zainteresowaniem.

Komitet CEN/TC 403 przedstawił do opiniowania projekt Normy Europejskiej prEN 16372 *Aesthetic surgery services*, który obecnie podlega ankiecie powszechnej.

Sektor Górnictwa

23 stycznia 2012 r. w Katowicach odbyło się posiedzenie Rady Sektorowej Sektora Górnictwa (SGR), której sekretarzem jest Adam Woliński. Na przewodniczącego RS został wybrany prof. **Kazimierz Lebecki** przewodniczący KT 275 ds. *Techniki i Zagrożeń w Górnictwie*, reprezentujący Główny Instytut Górnictwa.

Spotkanie prowadził Adam Woliński - kierownik Sektora Górnictwa. Przedstawił on strategię PKN na lata 2009-2013, zmiany w przepisach wewnętrznych PKN oraz planowane kierunki zmian w PKN w najbliższym czasie. Następnie wywiązała się dyskusja, która dotyczyła spraw zakresu działania Rady Sektorowej, planu działania KT, finansowania prac normalizacyjnych, odwotywnia ze składu KT, nowych procedur i zmian do procedur prac normalizacyjnych.

A. Woliński przedstawił sprawy dotyczące organizacji pracy RS i zakresu tematycznego Sektora Górnictwa. Sektor ten współpracuje z 13 komitetami technicznymi, które obejmują całą przydzieloną tematykę do SGR. W zakresie SGR jest aktualnych 790 norm PN, z tego około połowa to normy własne, ponad 1/3 to normy PN-EN, a pozostałe - normy PN-ISO. Sektor współpracuje z dziesięcioma komitetami technicznymi CEN/CE-NELEC oraz ośmioma komitetami ISO/IEC.

Omawiając tematykę działalności Sektora Górnictwa, zwrócono uwagę przede wszystkim na niezbędną nowelizację norm własnych, kwestię ewentualnego połączenia niektórych KT oraz zmianę nazw KT.

Sektor Zagadnień Podstawowych i Systemów Zarządzania

26 stycznia 2012 r. odbyło się pierwsze posiedzenia Rady Sektorowej Sektora Zagadnień Podstawowych i Systemów Zarządzania (SZP).

W wyniku wyborów Przewodniczącą Rady Sektorowej została **Pani Monika Popiołek** - przewodnicząca KT 256.

W dyskusji poruszano m.in. sprawy braku aktywności niektórych członków KT i możliwości rozwiązania tego problemu (brak kryteriów kompetencyjnych dla reprezentantów, brak mechanizmów weryfikacji członków). Mówiono także o braku źródeł finansowania tłumaczeń norm o charakterze podstawowym lub horyzontalnym, które mają rozproszonych odbiorców.

Nowe normy i dokumenty normalizacyjne SZP

W zakresie prac sektora SZP w końcu lutego zostały zatwier-

dzone m.in. następujące, oczekiwane przez odbiorców, normy i dokumenty normalizacyjne w języku polskim::

[PN-ISO 31000:2012 Zarządzanie ryzykiem – Zasady i wytyczne](#)

[PKN-ISO Guide 73:2012 Zarządzanie ryzykiem - Terminologia](#)

[PN-ISO 11620:2012 Informacja i dokumentacja – Wskaźniki funkcjonalności bibliotek](#)

Sektor Hutnictwa

Inauguracyjne posiedzenie Rady Sektorowej Sektora Hutnictwa odbyło się 31 stycznia 2012 r. w Katowicach. Posiedzenie otworzył sekretarz RS Adam Woliński, kierownik Sektora Hutnictwa. Przewodniczącym Rady Sektorowej Sektora Hutnictwa został wybrany jednogłośnie prof. **Jerzy Wiedermann** - przewodniczący *KT 123 ds. Badań Własności Metali*, reprezentujący Instytut Metalurgii Żelaza.

Sprawy dotyczące organizacji pracy RS, zakresu tematycznego Sektora Hutnictwa, zbioru norm

z zakresu SHT oraz planu pracy SHT na 2012 r. przedstawił A. Woliński.

Przy omawianiu działalności Sektora Hutnictwa zwrócono uwagę, że SHT współpracuje obecnie z 15 komitetami technicznymi, które obejmują całą przydzieloną do SHT tematykę - nie ma obszarów niezagospodarowanych. W minionym roku do Sektora przydzielono dwa komitety techniczne: *KT 106 ds. Korozji i Ochrony przed Korozją Materiałów Metalowych* oraz *KT 165 ds. Spawania i Procesów Pokrewnych*. Przejęcie obu komitetów było związane z potrzebą dostosowania się do struktury sektorowej CEN. Normy podlegające Sektorowi Hutnictwa to w większości PN-EN, mniejszość stanowią normy własne PN-H i niewielka liczba norm PN-ISO. Normy opracowane w Sektorze Hutnictwa to około 8 % wszystkich Polskich Norm.

Co nowego w Sektorach PKN

Sektor Elektryki

Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej powołało Zespół PTPiREE - około 15 ekspertów - ds. opracowania nowych normatywnych warunków krajowych (NNA dla Polski) do nowelizowanej w CLC/TC 11 normy [EN 50341-1 Elektroenergetyczne linie napowietrzne prądu przemiennego powyżej 45 kV - Część 1: Wymagania ogólne - Specyfikacje](#)

[wspólne](#). Zakres opracowania obejmie warunki budowy linii od 1 kV.

Mając na uwadze konieczność opracowania nowych zagadnień oraz ustalenie harmonogramu prac w Zespole PTPiREE we współpracy z *KT 80 ds. Ogólnych w Sieciach Elektroenergetycznych*, Sektor Elektryki zorganizował w PKN posiedzenie eksperckie zainteresowanych stron w dniu 7 lutego 2012 r.

W lutym bieżącego roku rozpoczęto prace normalizacyjne nad przetłumaczeniem normy o dużym znaczeniu społecznym [EN 62115:2005 Zabawki elektryczne - Bezpieczeństwo użytkowania](#), będącej wdrożeniem Normy Międzynarodowej z modyfikacjami.

Powyższa norma zostanie przetłumaczona i zatwierdzona jeszcze w 2012 roku.

Sektor Zdrowia, Środowiska i Medycyny (SZŚ)

Posiedzenie CEN/TC 239/WG 5 w Warszawie

W dniach 31 stycznia - 1 lutego 2012 r. w Polskim Komitecie Normalizacyjnym odbyło się posiedzenie grupy roboczej CEN/TC 239 Rescue systems WG 5 Air, water and difficult terrain ambulances. Głównym organizatorem spotkania było SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, które jest obecnie członkiem Komitetu Technicznego 284 ds. Sprzętu, Narzędzi i Urządzeń Medycznych Mechanicznych. W posiedzeniu wzięło udział ok. 35 ekspertów z krajów Unii Euro-

pejskiej, m.in z Niemiec, Włoch, Anglii, Francji, Hiszpanii. Do Polski przybyli również goście z Kanady.

Tematem spotkania była nowelizacja dwuczęściowej Normy Europejskiej:

EN 13718-1 Medyczne środki transportu i ich wyposażenie - Środki transportu powietrznego

- Część 1: Wymagania dla wyposażenia medycznego używanego w środkach transportu powietrznego

- Część 2: Wymagania eksploatacyjne i techniczne środków transportu medycznego

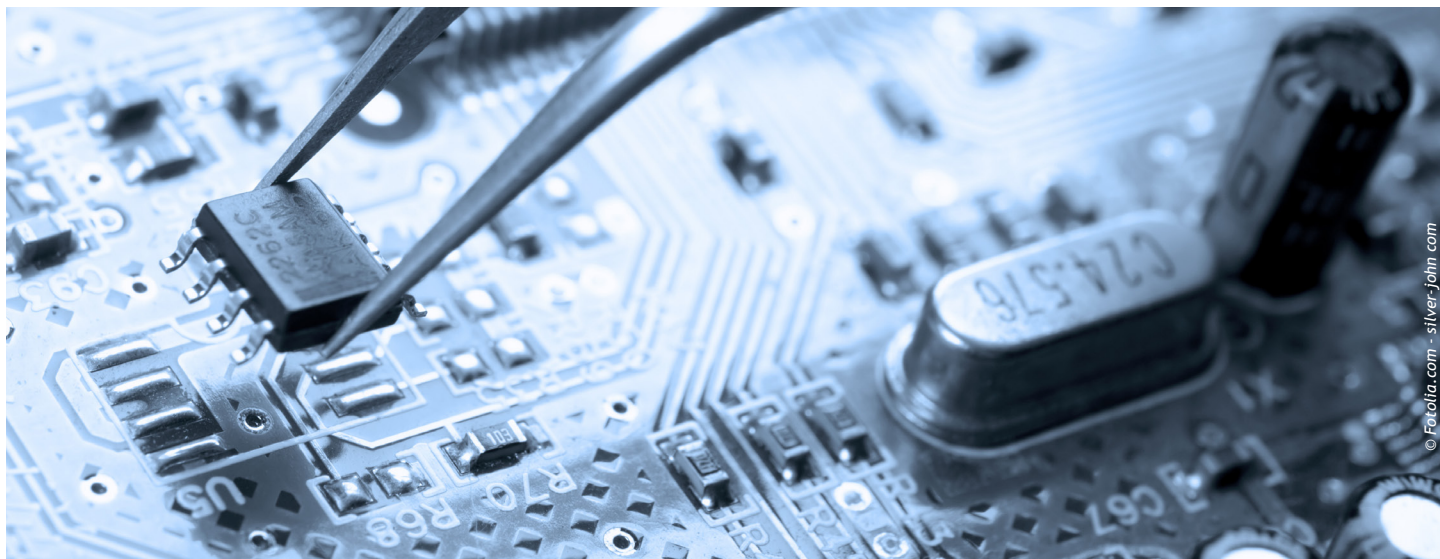
Polscy eksperci podnosili w dyskusji m.in. kwestię wymiarów kabiny śmigłowca, które powinny

umożliwiać właściwą opiekę nad przewożonym pacjentem.

30 stycznia br. specjaliści mieli możliwość obejrzenia polskich śmigłowców medycznych, którymi dysponuje obecnie Lotnicze Pogotowie Ratunkowe.

Kolejne spotkanie tej grupy roboczej zaplanowano w połowie marca br. we Włoszech.

Na podstawie informacji kierowników sektorów opracowała B.K.

Jerzy Mirowski

Normalizacja krajowa w dziedzinie elektroniki półprzewodnikowej

Sytuacja w krajowym przemyśle elektronicznym, a zwłaszcza rezygnacja niektórych instytutów ze współpracy z Komitetem Technicznym 60 zajmującym się przyrządami półprzewodnikowymi spowodowała, że zgodnie z przepisami PKN określającymi zasady funkcjonowania ciał technicznych PKN, komitet ten powinien zostać rozwiązany.

Mając na uwadze bogatą historię i dorobek normalizacyjny komitetu, jak również dynamiczny rozwój elektroniki półprzewodnikowej owocujący coraz szerszym zastosowaniem we wszystkich dziedzinach życia oraz licznymi normami z zakresu działalności komitetu, PKN postanowił przedłużyć działalność KT 60 na I kwartał 2012 r. Stwarza w ten sposób zainteresowanym podmiotom możliwość włączenia się do działania, a tym samym wpływania na techniczne i komercyjne parametry wyrobów elektronicznych. Mamy nadzieję, że niniejszy artykuł przyczyni się do reaktywowania KT 60.

Dynamiczny rozwój krajowej elektroniki w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych ubie-

głego wieku, próba dorównania elektronice światowej - wszystko to stworzyło duże zapotrzebowanie na Normy Międzynarodowe. Wytwarzane w kraju radioodbiorniki i telewizory oraz różnorodne wyroby elektroniczne powszechnego użytku wymagały podzespołów półprzewodnikowych produkowanych w Naukowo-Produkcyjnym Centrum Półprzewodników (CEMI). Tam też istniała specjalistyczna komórka normalizacyjna współpracująca z PKNMiJ w zakresie adaptacji Norm Europejskich i Międzynarodowych do warunków krajowych. Równolegle w Instytucie Elektrotechniki w Międzyzlesiu działała Komisja Normalizacyjna ds. Przekształtników Energetycznych.

Od roku 1994 w PKN działały dwie komisje normalizacyjne zajmujące się

opracowywaniem Polskich Norm dotyczących przyrządów półprzewodnikowych oraz przekształtników, (w których zastosowano te przyrządy jako łączniki elektryczne). Były to: Normalizacyjna Komisja Problemowa nr 60 ds. Energoelektroniki, współpracująca z IEC/TC 22 Systemy i Urządzenia Elektroniki oraz Normalizacyjna Komisja Problemowa nr 66 ds. Przyrządów Półprzewodnikowych i Nadprzewodnictwa, współpracująca z IEC/TC 47 Przyrządy półprzewodnikowe i IEC/TC 90 Nadprzewodnictwo. W roku 2001 obie te komisje zostały przekształcone w komitety techniczne: KT 60 ds. Energoelektroniki, gdzie znaleźli się specjaliści z Instytutu Elektrotechniki oraz KT 292 ds. Przyrządów półprzewodnikowych, gdzie, po rozpadzie CEMI, kontynuowała swoją działalność normalizacyjną grupa specjalistów z ITE.

Efektom działania obu tych komitetów jest opracowanie i wdrożenie ponad 250 norm i dokumentów (w tym ponad 100 w języku polskim) normalizacyjnych dotyczących

przyrządów półprzewodnikowych.

Oprócz norm dot. klasycznych elementów półprzewodnikowych (zarówno dyskretnych, jak i scalonych) na uwagę zasługują opracowane zwłaszcza w ostatnich latach serie norm dotyczących wyświetlaczy płaskich (LCD, LED i plazmowych), półprzewodnikowych przyrządów mikroelektromechanicznych (MEMS) oraz elementów fotoniki.

Przemiany w krajowej elektronice półprzewodników w ciągu ostatnich dwudziestu lat

W latach dziewięćdziesiątych nastąpił napływ do kraju konkurencyjnej elektroniki zachodniej. W tej sytuacji ekonomicznej została zlikwidowana fabryka półprzewodników TEWA. Rozpadła się CEMI. Podobny los spotkał szereg krajowych zakładów elektronicznych. Co prawda, pojawiło się w kraju kilka zakładów elektronicznych montujących wyroby finalne z elementów wytwarzanych „gdzieś na świecie”, ale pozbawionych biur konstrukcyjno-rozwojowych.

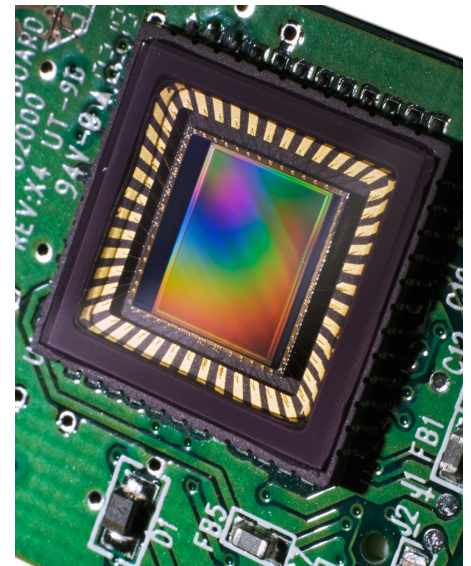
W obecnej chwili cały rynek układów scalonych powszechnego zastosowania zaopatruje kilkanaście wielkich fabryk na świecie.

Powszechnie stosowana technologia produkcji układów scalonych, a zwłaszcza mikroprocesorów, to technologia CMOS (Complementary Metal Oxide Semiconductor). Tendencja rozwoju to zwiększenie upakowania elementów elektronicznych na płytce, czyli miniaturyzacja tranzystorów i ścieżek. Zgodnie z prawem Moore'a liczba tranzystorów w układzie scalonym podwaja się co 18 miesięcy. Zmniejszenie rozmiarów elementów w układzie CMOS pociąga za sobą wzrost

kosztów. Obecnie na rynku elektronicznym dominują układy o rozmiarach ścieżek 0,1 - 0,2 μm . Postawienie jednej fabryki układów o ścieżkach poniżej 0,1 μm kosztuje znacznie powyżej 1 mld USD, co w połączeniu z innymi czynnikami strategicznymi lokalizacji fabryki pozostawia nam jedynie możliwość projektowania nowych technologii i urządzeń z wykorzystaniem tamtych, jeszcze bardziej zaawansowanych technologii. Przy wysokiej skali integracji wszelkie układy produkują automaty.

Zanik dużych zakładów produkcyjnych wyposażonych w biura badawczo-konstrukcyjne w krajowym przemyśle elektronicznym spowodował odpływ specjalistów od prac normalizacyjnych. Szczególnie daje się to zauważyć w zakresie przyrządów półprzewodnikowych małych mocy, gdzie jedynie Wojskowa Akademia Techniczna zgłosiła swojego przedstawiciela.

W ostatnich latach w technice międzynarodowej nastąpił znaczny postęp i dalsza specjalizacja zwłaszcza w dziedzinie wyświetlaczy płaskich i miniaturyzacji produktów. Obserwuje się zahamowanie tendencji miniaturyzacji przyrządów z powodu zbliżenia się do fizycznych granic kwantowych działania tranzystora. W obecnej chwili trudno jest wyraźnie wskazać, w jakim kierunku będzie postępował dalszy rozwój elektroniki i fotoniki. Oczekuje się wykorzystania nowych rozwiązań wymuszonych wyjściem poza technologię CMOS, głównie poprzez zwiększenie poziomu innowacyjności w zakresie podstaw fizycznych działania przyrządów. Wysiłki w tym kierunku czynione są obecnie w czołowych instytucjach naukowych na całym świecie; po-

© Fotolia.com - © Sergii Shcherbakov

dejmuje się je również w Polsce. Poszukuje się koncepcji opartych na nowych materiałach, jak np. nanorurki węglowe lub grafen, czy też koncepcji wykorzystujących nowe mechanizmy fizyczne, np. w elektronice zmianę spinu elektronu - tzw. spintronika. Krok za naukowcami postępują normalizatorzy, ujednolicając terminologię, metody badań, warunki bezpieczeństwa i ochrony środowiska.

Perspektywy rozwoju elektroniki w Polsce - podsumowanie

W Polsce jest wiele zespołów badawczych zarówno w uczelniach akademickich, jak i instytutach badawczych prowadzących działalność naukową i wdrożeniową w obszarach elektroniki i fotoniki. Wśród uczelni akademickich na szczególną uwagę zasługują zespoły Politechniki Warszawskiej, Wrocławskiej, Łódzkiej, Gliwickiej, Akademii Górniczo-Hutniczej, Wojskowej Akademii Technicznej; zaś wśród instytutów badawczych - Instytut Technologii Elektronowej i Instytut Technologii Materiałów Elektronicznych. Istot-

Tab.1. Zakres tematyczny KT nr 60 ds. Energoelektroniki i Przyrządów Półprzewodnikowych

L.p.	Nr komitetu IEC	Nr komitetu CLC	Nr podkomitetu (grupy roboczej) IEC	Nr podkomitetu (grupy roboczej) CLC	Nazwa	Uwagi	Podmioty współpracujące
1	TC 22	SR 22	-	-	Systemy i urządzenia energoelektroniki		Instytut Pojazdów Szynowych TABOR w Poznaniu, Instytut Kolejnictwa, Instytut Elektrotechniki
2			SC 22E	SR 22E	Zasilacze stabilizowane		
3			SC 22F	SR 22F	Energoelektronika w elektrycznych systemach transmisyjnych i rozdzielczych		
4			SC 22G	SR 22G	Elektryczne układy napędowe o regulowanej prędkości z ZEL półprzewodnikowymi przekształtnikami mocy		
5			SC 22H	SR 22H	Systemy zasilania bezprzerwowego (UPS)		
6			TC 22X			Energoelektronika	
7	TC 40	SR 40			Kondensatory i rezystory do urządzeń elektronicznych	Tylko w zakresie termistorów	Wojskowa Akademia Techniczna
8	TC 47	SR 47			Przyrządy półprzewodnikowe		
9			SC 47A	SR 47A	Układy scalone		
10			SC 47D	SR 47D	Normalizacja mechaniczna przyrządów półprzewodnikowych		
11			SC 47E	SR 47E	Przyrządy półprzewodnikowe dyskretne		
12			SC 47F	SR 47F	Systemy elektromechaniczne		
13	TC 86	SR 86			Światłowodowy		
14			SC 86B	SR 86B	Światłowodowe elementy pasywne i transoptory		
15	TC 110	SR 110			Wyświetlacze o ekranach płaskich		
16	TC 113	SR 113			Normalizacja w nanotechnologii wyrobów i systemów elektronicznych		

ne prace podstawowe w obszarze fizyki półprzewodników, przyrządów kwantowych i spintroniki prowadzą Instytut Fizyki PAN oraz zespoły uczelniane (np. wspólne prace Instytutu Technologii Materiałów Elektronicznych ITME i Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego dotyczące wytwarzania grafenu). Wyróżniającym się instytutem w zakresie badań i opracowań technologii azotków jest Instytut Wysokich Ciśnień Polskiej Akademii Nauk IWC PAN. Podkreślić też trzeba znaczenie badań Instytutu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN działającego w obszarze inżynierii biomedycznej.

nej. Uznane polskie uczelnie dysponują wysoko kwalifikowaną kadrą naukowo-dydaktyczną gwarantującą dobre przygotowanie studentów do pracy zawodowej w obszarach nauki i technologii elektronicznych. Byłoby ze wszech miar pożyteczne, gdyby te ośrodki naukowe świadomie kontynuowały współpracę z PKN w tworzeniu norm na arenie europejskiej i międzynarodowej, nie pozbawiając się wpływu na wymagane parametry wyrobów i potencjalne kierunki prac rozwojowych.

Z drugiej strony, normy stanowią źródło wiedzy i informacji o pracach badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych prowadzonych w renomowanych

laboratoriach produkcyjnych i ośrodkach badawczych. Brak tej informacji ogranicza wiedzę udostępnianą studentom i zubaża procesy dydaktyczne. Nie ulega więc wątpliwości, że izolacja od techniki światowej w dziedzinie normalizacji odbija się niekorzystnie na perspektywach rozwoju elektroniki w kraju.

Bibliografia

1. P. Grabiec, A. Rogalski, Elektronika i fotonika w Polsce, [w:] Polskie i Światowe Osiągnięcia Nauki, „Nauki Techniczne”, Gliwice 2010.
2. Strony internetowe cytowane w tekście: www.iec.ch, www.cenelec.eu, en.wikipedia.org

Co nowego w KT w styczniu 2012 r.

Zmiany zakresu tematycznego komitetu technicznego

- **KT 5 Chłodnictwa, Pomp Ciepła, Klimatyzatorów i Sprężarek** rozszerzył zakres współpracy o CEN/TC 413 Testing methodologies and requirements for insulated means of transportation.

Zmiany umiejscowienia sekretariatów

W styczniu prowadzenie sekretariatu:

- **KT 162 ds. Logistyki, Kodów Kreskowych i Gospodarki Magazynowej** przejął Polski Komitet Normalizacyjny - Wydział Prac Normalizacyjnych Sektor Logistyki, Transportu i Pakowania po rezygnacji Instytutu Logistyki i Magazynowania
- **KT 251 ds. Obiektów Mostowych** przejął Polski Komitet Normalizacyjny - Wydział Prac Normalizacyjnych - Sektor Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych po rezygnacji Instytutu Badawczego Dróg i Mostów.

Zmiany przewodniczących w komitetach technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji przewodniczącego:

- w **KT 110 ds. Surowców i Przetworów Zielarskich** dra Zdzisława Łowickiego reprezentującego Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich
- w **KT 133 ds. Opakowań doc.** dra inż. Bohdana Czerniawskiego reprezentującego Centralny Ośrodek Badawczo - Rozwojowy Opakowań
- w **KT 206 ds. Obrabiarek i Narzędzi Skrawających do Metali oraz Oprzyrządowania Przedmiotowego i Narzędziowego** prof. dra hab. inż. Andrzeja Wojciecha Samka reprezentującego Akademię Górniczo - Hutniczą im. Stanisława Staszica
- w **KT 211 ds. Wyrobów do Izolacji Ciepłej w Budownictwie** dra inż. Roberta Geryłę reprezentującego Instytut Techniki Budowlanej
- w **KT 240 ds. Maszyn i Urządzeń do Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Mieszanek Gumowych** dra inż. Joachima Staśka reprezentującego Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników

- w **KT 251 ds. Obiektów Mostowych** prof. dra hab. inż. Henryka Zobla reprezentującego Politechnikę Warszawską
- w **KT 280 ds. Jakości Powietrza** prof. dra hab. inż. Zygryda Witkiewicza reprezentującego Uniwersytet Humanistyczno - Przyrodniczy Jana Kochanowskiego
- w **KT 288 ds. Multimediów** prof. dra hab. inż. Władysława Skarbka reprezentującego Politechnikę Warszawską.

Zmiany zastępców przewodniczących w komitetach technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji zastępcy przewodniczącego:

- w **KT 170 ds. Terminologii Informatycznej, Kodowania Informacji i Techniki Biurowej** mgra inż. Andrzeja Koziarskiego reprezentującego Instytut Energetyki Instytut Badawczy
- w **KT 179 ds. Ochrony Ciepłej Budynków** prof. dra hab. inż. Jerzego Andrzeja Pogorzelskiego reprezentującego Politechnikę Białostocką.

Zmiany sekretarzy w komitetach technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji sekretarza:

- w **KT 100 ds. Wyrobów z Drewna i Materiałów Drewnopochodnych** dra inż. Grzegorza Pajchrowskiego reprezentującego Instytut Technologii Drewna
- w **KT 162 ds. Logistyki, Kodów Kreskowych i Gospodarki Magazynowej** mgr Katarzynę Maciejczyk z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 246 ds. Ochrony Radiologicznej** mgra inż. Krzysztofa Ciupka reprezentującego Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej
- w **KT 251 ds. Obiektów Mostowych** mgr inż. Danutę Kubiak z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 282 ds. Techniki Światłowodowej** mgra inż. Roberta Krysztopika z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Powołania nowych członków komitetów technicznych

W styczniu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **Centrum Kontroli Placów Zabaw Dominik Berliński** do KT 2 ds. Sportu i Rekreacji
- **Corning Cable Systems Polska Sp. z o.o.** do KT 53 ds. Kabli i Przewodów i KT 282 ds. Techniki Światłowodowej
- **CryptoProtect Sp. z o.o.** do KT 182 ds. Ochrony Informacji w Systemach Teleinformatycznych
- **Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego** do KT 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy
- **Instytut Nadzoru Technicznego Sp. z o.o.** do KT 2 ds. Sportu i Rekreacji
- **Lafarge Cement SA** do KT 307 Zrównoważonego Budownictwa
- **Politechnikę Rzeszowską im. Ignacego Łukasiewicza** do KT 55 ds. Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych
- **SEGI-AT Sp. z o. o.** do KT 254 ds. Geotechniki
- **SIMEX Sp. z o.o.** do KT 69 ds. Bezpieczeństwa Urządzeń Pomiarowych, Sterujących i Sprzętu Laboratoryjnego
- **SIMPTEST Zespół Ośrodków Kwalifikacji Jakości Wytwarzania Ośrodek Usług Inżynierskich Sp. z o.o.** do KT 7 ds. Badań Nieniszczących
- **SOLBET Sp. z o.o.** do KT 233 ds. Konstrukcji Murowanych i KT 252 ds. Projektowania Konstrukcji Murowanych
- **Stowarzyszenie Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych** do KT 279 ds. Ciepłownictwa, Ogrzewnictwa i Wentylacji
- **TQM Consulting S.C. T.Barto, G.Suwara** do KT 6 ds. Systemów Zarządzania
- **Transportowy Dozór Techniczny** do KT 6 ds. Systemów Zarządzania i KT 305 ds. Społecznej Odpowiedzialności
- **TÜV SÜD Polska Sp. z o.o.** do KT 7 ds. Badań Nieniszczących
- **Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie** do KT 239 ds. Jubilerstwa
- **WOJAS SA** do KT 20 ds. Skóry i Obuwia
- **Wytwórnię Sprzętu Komunikacyjnego PZL - Świdnik SA** do KT 284 ds. Sprzętu, Narzędzi i Urządzeń Medycznych Mechanicznych.

Odwołania członków komitetów technicznych

W styczniu Prezes PKN odwołał z członka KT:

- **Centralny Węzeł Łączności Ministerstwa Obrony Narodowej** z KT 182 ds. Ochrony Informacji w Systemach Teleinformatycznych
- **Główny Instytut Górnictwa** z KT 142 ds. Geosyntetyków
- **Inspekcję Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska** z KT 191 ds. Chemii Gleby
- **Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych** z KT 234 ds. Elementów do Pokryć Dachowych
- **Instytut Chemii Fizycznej PAN** z KT 207 ds. Obróbki Ubytkowej i Przyrostowej oraz Charakterystyki Warstwy Wierzchniej
- **NZOZ Zakład Sprzętu Ortopedycznego i Rehabilitacyjnego KORFANTÓW Sp. z o.o.** z KT 1 ds. Osób Niepełnosprawnych
- **Ośrodek Badawczo - Rozwojowy Maszyn Przędzalnictwa Wełny BELMATEX** z KT 23 ds. Maszyn Włókienniczych i Pokrewnych
- **SIMPTEST Zespół Ośrodków Kwalifikacji Jakości Wytwarzania Ośrodek Badań i Certyfikacji Sp. z o.o.** z KT 158 ds. Bezpieczeństwa Maszyn i Urządzeń Technicznych oraz Ergonomii - Zagadnienia Ogólne
- **Stowarzyszenie Przemysłu Wapienniczego** z KT 40 ds. Pasz
- **Wojskową Akademię Techniczną** z KT 142 ds. Geosyntetyków.

SZKOLENIA NORMALIZACYJNE

Harmonogram szkoleń

marzec - maj 2012

TEMATY SZKOLEŃ	TERMINY
Auditor wewnętrzny SZBI i SZJ - szkolenie 5 dniowe	26 marca
Korzystanie z norm w praktyce	27 marca
Techniki analizy ryzyka	3 kwietnia
Auditor wewnętrzny SZBI i SZJ - szkolenie 5 dniowe	16 kwietnia
Bezpieczeństwo funkcjonalne systemów programowalnych – wprowadzenie do międzynarodowej normy IEC PN-EN 61508	25 kwietnia
Wdrożenie systemu zarządzania jakością wg normy PN-EN ISO 9001:2009 w małej firmie	8 maja
System zarządzania energią jako narzędzie konkurencyjności	30 maja

W ramach wiosennej promocji dla klientów biorących udział w szkoleniu proponujemy rabat na zakup norm:

- **30% rabatu** na zakup norm będących „przedmiotem” szkolenia zamówionych razem ze szkoleniem (odbiór normy na szkoleniu), w przypadku chęci skorzystania z tego rabatu prosimy o przesłanie informacji na adres szkolenia@pkn.pl
- **25% rabatu** na zakup norm będących „przedmiotem” szkolenia zakup do 30 dni od ukończenia szkolenia
- **10% rabatu** na zakup każdej normy w okresie do 30 dni od zakończenia szkolenia

NASZA WIEDZA - TWÓJ SUKCES!

AKTUALNY HARMONOGRAM SZKOLEŃ ZNAJDUJE SIĘ NA STRONIE www.pkn.pl

Wszystkie szkolenia odbywają się w siedzibie Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa.
Liczba miejsc ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń.

KONTAKT: Polski Komitet Normalizacyjny - Wydział Zarządzania Zasobami Ludzkimi - Dział Szkoleń i Organizacji Pracy,
ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa, tel.: 22 556 77 66, 22 556 75 17, 22 556 77 75, faks: 22 556 74 16,
e-mail: szkolenia@pkn.pl

Szanowni Państwo,
wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniom naszych klientów
Polski Komitet Normalizacyjny opracował nowatorski produkt pod nazwą lex-norma.

Co to jest lex-norma?

To nowy produkt umożliwiający dostęp on-line do aktów prawnych i norm w nich powołanych z dziedziny budownictwa.

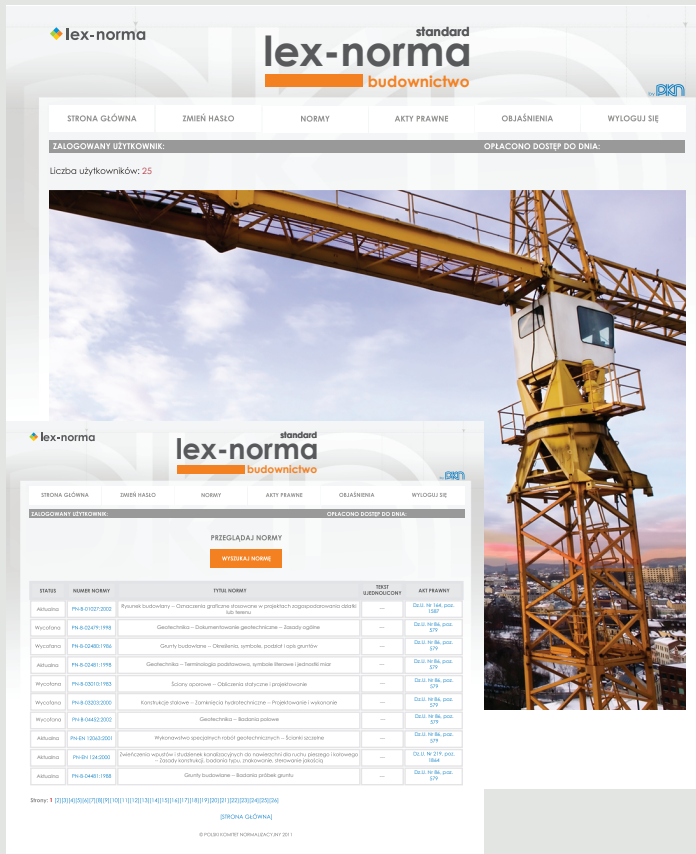
Podstawowe informacje o produkcie

Zawiera:

- wykaz i treści rozporządzeń z zakresu budownictwa, w których powołane są Polskie Normy,
- treści powołanych ponad 350 Polskich Norm.

Zalety

- Stały dostęp na okres jednego roku lub wielokrotność
- Teksty norm i rozporządzeń w formie ujednoliconej
- Hipertącze pomiędzy rozporządzeniami, a normami
- Bieżąca aktualizacja
- Oszczędność czasu i pieniędzy

The screenshot shows the 'lex-norma' website interface. At the top, there is a navigation menu with links: STRONA GŁÓWNA, ZMIENI HASŁO, NORMY, AKTY PRAWNE, OBJAŚNIENIA, and WYLOGUJ SIĘ. Below the menu, it indicates 'ZALOGOWANY UŻYTKOWNIK:' and 'OPŁACONO DOSTĘP DO DNIA:'. A large image of a construction crane is featured on the right side. Below the image, there is a section titled 'PRZEGLĄDAJ NORMY' with a 'WYBIERAJ NORMY' button. A table lists various standards with columns for STATUS, NUMER NORMY, TYTUŁ NORMY, DOSTĘPNOŚĆ, and AKTY PRAWNE.

STATUS	NUMER NORMY	TYTUŁ NORMY	DOSTĘPNOŚĆ	AKTY PRAWNE
Atakulna	PN-B-01027:2002	Planunki budowlane – Ciężarowna graficzna i stanowiąca w projektach zagospodarowania działki lub terenu	---	Ust. Nr 144, poz. 1587
Wyciągnięta	PN-B-02474:1982	Geotechnika – Dokumentacja geotechniczna – Zasady ogólne	---	Ust. Nr 46, poz. 1219
Wyciągnięta	PN-B-02482:1982	Geotechnika – Dokumentacja geotechniczna – Zasady ogólne	---	Ust. Nr 46, poz. 1219
Atakulna	PN-B-02481:1982	Geotechnika – Terminologia podstawowa, symbole literowe i jednostki miar	---	Ust. Nr 46, poz. 1219
Wyciągnięta	PN-B-02010:1982	Skłony ziemne – Obciążenia statyczne i projektowe	---	Ust. Nr 46, poz. 1219
Wyciągnięta	PN-B-02020:2000	Konstrukcje żelazne – Zarys techniczny i technologia wykonania – Projektowanie i wykonanie	---	Ust. Nr 46, poz. 1219
Wyciągnięta	PN-B-04432:2000	Geotechnika – Budownictwo podstawowe	---	Ust. Nr 46, poz. 1219
Atakulna	PN-EN-12563:2000	Wielowarstwowe specjalne płyty geotekstylowe – Skłony ziemne	---	Ust. Nr 46, poz. 1219
Atakulna	PN-B-1124:2000	Wielowarstwowe specjalne płyty geotekstylowe – Skłony ziemne	---	Ust. Nr 219, poz. 5444
Atakulna	PN-B-04481:1982	Geotechnika – Budownictwo podstawowe	---	Ust. Nr 46, poz. 1219

Cena

Roczna opłata licencyjna za zakup dostępu na jedno stanowisko wynosi 2900,00 PLN + 23% VAT. Istnieje możliwość zakupu wersji wielostanowiskowej, której cena uzależniona jest od liczby stanowisk jednoczesnego dostępu zgodnie z aktualną Polityką Cenową PKN (www.pkn.pl/polityka-cenowa-pkn).

Jak zamówić produkt lex-norma?

Należy złożyć zamówienie przez formularz zamówienia (www.pkn.pl - Strefa klienta) lub wysyłając faks pod nr 22 556 77 87.

Masz pytania?

Dzwoń: tel. 22 556 77 55 lub 22 556 77 77